

HÖÖVELPINGI KASUTAJA OHUTUSJHEND

1. PUIDUTÖÖTLEMISEL VALITSEVAD OHUD

Õnnetusjuhtumid ja traumad:

- kukkumine kõrgusest (materjali ladustamisel jne.);
- kukkumine samal tasapinnal - elektrišokk, kontaktist vooluga;
- mehaanilised traumad, saaduna seadmete ja masinate pöörlevatelt osadelt;
- löikehaavad (erinevate instrumentide kasutamisel).

Tegurid, mis võivad põhjustada kutsehaigusi:

- puidutöötleja töö füüsilist pingutust nõudev, mis võib põhjustada traumasid, valusid seljas ja kätes ning muid ülekoormushaigusi;
- puidutöötlemisel eralduv tolmu kahjustab silmi, nahka eriti aga hingamisteid ja kopse, põhjustades hingamisteede kroonilisi põletikke.

2. ÜLDNÕUDED

- 2.1.** Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted.
Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.
- 2.2.** Mitte kasutada tööriistu ega seadmeid, mille käsitlemist ei ole teile õpetatud.
- 2.3.** Käsitteandega hõõvelmasinate noavõllid peavad olema silindrilise kujuga ja tasakaalustatud.
- 2.4.** Sisepandavad laastumurdjad peavad tihedalt liibuma nugade pealispinnale kogu nende pikkuses, olema ühesuguse kujuga, ja hoolikalt tasakaalustatud ning neil ei tohi olla väljalöödud kilde ega täkestatud kohti.
- 2.5.** Hõõvlinoad peavad olema paigaldatud selliselt, et nad oleksid omavahel paralleelsed ning et nende lõiketerad joonistaksid ühesuguse läbimõõduga ringjoone. Hõõvlinoa tera ei tohi ulatuda üle laastumurdja rohkem kui 1,5 mm.
- 2.6.** Etteandemehhanism peab olema noavõllidega blokeeritud nii, et ükskõik, millise noavõlli peatamine kutsus esile etteande seiskumise.
- 2.7.** Hõõveldatud detailide pikkus ei tohi olla väiksem kui eesmine ja tagumine etteandevaltsi telgede vahe pluss 100 mm.

3. ENNE TÖÖD.

3.1. RIHTHÖÖVELMASINAD

- 3.1.1.** Automaatsööturiga pinkidel peab noavõlli töötav osa olema kaetud isesulguva kaitsekattega, mis avab noavõlli ainult töödeldava detaili laiuselt.
- 3.1.2.** Noavõlli töövaba osa suundlati taga peab olema täielikult kaetud suundlati igas asendis.
- 3.1.3.** Suundlatti ei tohi kinnitada pitskruvidega.
- 3.1.4.** Enne pingi käivitumist pöörake nugade võlli käsitsi ja veenduge, et see ei puuduta töölauda.
- 3.1.5.** Kui noavõlli kate puudub või on korrast ära, on pingil töötamine keelatud.
- 3.1.6.** Masinalaudade ja suundlattide pealispinnad peavad olema tasased ja siledad.
- 3.1.7.** 400 mm-st lühemaid või 50 mm-st kitsamaid või 30 mm-st õhemaid toordetaile võib käsietteande puhul hõõveldada ainult spetsiaalsete tõukeklotside abil.
- 3.1.8.** Õhukesi ja lühikesi detaile võib üheaegselt pakkidena hõõveldada ainult kinnitusvormide abil.
- 3.1.9.** Profiilne, kõverjooneline hõõveldamine ilma spetsiaalse šabloonita on keelatud.
- 3.1.10.** Etteandmismehhanismiga varustatud rihthõõvelmasinaga kahe või rohkema erisuguse paksusega detaili üheaegne hõõveldamine on lubatud ainult tingimusel, et igaüks neist surutakse kindlalt vastu masinalauda.

3.2 PAKSUSHÖÖVELMASINAD.

- 3.2.1.** Kahe või rohkema erisuguse paksusega detaili üheaegne hõõveldamine on lubatud ainult tingimusel, et igaüks neist surutakse etteandevaltsidega kindlalt vastu masinalauda.
- 3.2.2.** Tagasilöögikaitsed, olenemata sektsioonsete etteandevaltside olemasolust, peavad olema üles seatud kõikidele masinatele. Masinalaua esiotsa peab täiendavalt olema üles seatud kate kiikuvatest tagasilöögiplaatidest.
- 3.2.3.** Rihvelvõllidel ei tohi olla pragusid, väljalöödud ribisid ega kulunud pindu.

3.3. MITMEKÜLJELISED HÖÖVELMASINAD.

- 3.3.1** Masinate etteandeseadmete ette tuleb üles seada masinast läbilastavate materjalide ristlõikepiirajad.
- 3.3.2.** Masinatele, millel freesipead ja etteandemehhanism on varustatud individuaalelektriajamitega peab olema seadis kõikide elektrimootorite üheaegseks väljalülitamiseks.
- 3.3.3.** Alumiste noavõllide töövaba osa tuleb katta töödeldava materjali laiuse järgi kinnitatava väljatõmmatava kaitsega.

4. TÖÖ ALGUSES JA TÖÖ AJAL

- 4.1.** Ära asu tööle enne puuduste kõrvaldamist.
- 4.2.** Vaata üle ja vajadusel õlita võlli etteandmisvaltside laagrid ning etteandmismehhanismide hammasrattad.
- 4.3.** Kontrolli vajalike instrumentide olemasolu ja veendu nende korrasolekus.
- 4.4** Vaata põhjalikult üle ja veendu, et noavõll on täielikus korras, noad õieti teritatud, rihitud ja kindlalt kinnitatud, võll pole paindunud ja on tasakaalustatud, võlli kael istub tihedalt

kuullaagreis, laastumurdja ääred on sirgjoonelised, ilma kõverusteta ja mõradeta, rihveldatud etteandmise valtsid on pragudeta ja kulunud pinnata ning etteandemehhanismi kaitsesõrmedel pole katkiseid hambaid.

4.5. Vaata tähelepanelikult üle ja veendu kaitsekatete ja ohutusseadeldiste korrasolekus, nagu kaitsesõlmed, kaitsemantel, erišabloonid lühikeste detaile läbilaskmiseks, hammasrataste, rihmülekande ja rihmaseibi kaitsed.

4.6. Masina käikulaskmisest hoiata lähedal olevaid isikuid.

4.7. Hööveldatavast puidust tuleb enne tööpingile asetamist kõrvaldada naelad, mustus, mört, jm.

4.8. On keelatud töötada, kui rõivaste nõöbid pole kinni, paelad ripuvad jne.

4.9. Detailide etteandmist tuleb teostada vaid võlli täispööretel.

4.10. Kasuta masina ees ja taga korrektseid tugialuseid kui detail on pikem kui 1,5m ja rullidega töölaudu kui detaili pikkus on üle 3m.

4.11. Ära lase üheaegselt paksusmasinast läbi detaile, millede paksuse vahe on üle 1,5mm.

4.12. Ära kasuta seadet kui võlli tera ulatub välja üle 3mm.

4.13. Hööveldamisel ei tohi detaili vastu võttes panna kätt üle höövlit tera (käsi ei tohi olla höövlitera kohal).

4.14. Töötades ei tohi lubada elektrimootori ja saevõlli laagrite ülekoormust ega kuumenemist.

4.15. Detaili lõpuosa lükkamisel tuleb kasutada lükkamiskahvli.

4.16. Pinki ei tohi seisata, surudes vastu höövlitera puutüki vm. esemega.

4.17. Töövaheajal ning elektrivoolu katkemisel tuleb kõigepealt välja lülitada elektrimootor.

4.18. Puhastada, pühkida ja saepuru koristada tohib ainult siis, kui mootor on välja lülitatud ja höövlitera on seiskunud. Kindlasti ei tohi kätt või muud kehaosa panna töötava höövlitera tööpiirkonda. Pühkimiseks tuleb kasutada harju ja teisi abivahendeid.

4.19. Viskuvat, mõranenud ning murdunud teraga höövlit kasutada ei tohi.

4.20. Höövlite ei tohi kasutada töödeks, milleks ta ei ole ette nähtud.

4.21. Töödeldava saematerjali hoidmine raamil või piiretel on keelatud.

4.22. Keelatud on maha võtta kaitsepiirdeid.

4.23. Paksushöövelpingil töötades mitte seada laastu paksust üle 5 mm.

4.24. Paksusmasinale materjali etteandmisel ära hoia käega detaili pärast seda kui see on haaratud etteandmisvaltsidest.

4.25. Jälgi, et paksusmasina abitööline võtaks detaili vastu alles siis kui see on läbinud tagumise valtsi.

4.26. Mitte seista hööveldatava laua otsa kohal, sellega väldite vigastusi võimalikust tagasilöögist.

4.27. Mitte hööveldada jäätunud puitu.

4.28. Veenduda, et hööveldatavas puidus ei oleks naelu, kilde ega muid metallesemeid.

4.29 Seisatada höövelpink kohe kui noavõll hakkab lõikama ebaühtlaselt või kui märkate noavõllil vibreerimist.

4.30. Enne seadme puhastustööde, hooldustööde, remonttööde vms. teostamist tuleb seade nõuetekohaselt seisata.

Seade tuleb vooluvõrgust välja lülitada tagamaks selle mitte käivitumist töö ajal. Tööde ajal tuleb seadmele paigaldada silt „Mitte käivitada-hooldustööd“.

5. PÄRAST TÖÖD

- 5.1.1.** Lülitada elektrimootor välja. Korrastada töökoht, kasutusel olnud tööriistad ja rakised panna neile ettenähtud kohtadesse.
- 5.1.2.** Lülitada välja kõik elektritarbijad, valgustus jne.
- 5.1.3.** Tööriided ja isikukaitsevahendid jätta selleks ettenähtud kohtadesse (kappi).
- 5.1.4.** Tööpingi rikestest tuleb teatada tööloigu juhile.